

VEROHALLINTO
Esikunta- ja oikeusyksikkö
PL 325
00052 VERO

LAUSUNTO

15.9.2023

Viitteet / Diaarinumero

VN/23487/2023

VM082:00/2023

VH/4579/00.04.05/2023

Valtiovarainministeriö
kirjaamo.vm@gov.fi

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Verohallinnolta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2024 tuloveroasteikosta, tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta.

Lausunto Verohallinto esittää lausuntonaan seuraavaa.

1 Kotitalousvähennys kotona annettavaan fysioterapiaan ja toimintaterapiaan

Lakimuutos kotitalousvähennyksen ulottamisesta kotona annettavan fysioterapian ja toimintaterapian kustannuksiin on toteutettavissa Verohallinnossa vuodelle 2024 siten, että näiden kustannusten vähennyksen perusteena olevan työn luonnetta ei erotella kotitalousvähennyksen ilmoittamisessa omaksi kohdaksi vaan ne sisältyvät tavanomaisen hoiva- ja hoitotyön kustannuksiin.

Kotitalousvähennyksen edellytyksenä olisi, että palvelun suorittaa terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettu laillistettu fysioterapeutti tai laillistettu toimintaterapeutti ja palveluntuottajalla on sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetussa laissa (741/2023) tarkoitettu oikeus tuottaa fysioterapia- tai toimintaterapiapalveluja. Hallituksen esitysluonnoksen sivulla 25 (toiseksi viimeinen kappale) on kerrottu seuraavasti: ”Palvelun tilaajat voisivat etukäteen tarkistaa terveydenhuollon ammattihenkilön ammattioikeuden sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekistereiden julkisesta tietopalvelusta.” (laillistettu terapeutti). Sivun 25 viimeisessä kappaleessa on palvelujen tuottamisoikeuden osalta ainoastaan viittaus valtakunnalliseen palveluntuottajien rekisteriin Soteriin. **Verohallinnon näkemyksen mukaan hallituksen esityksen perusteluissa olisi hyvä kertoa selkeämmin tarkistamisvelvollisuuden toteuttamisesta edellä edellytetyiltä osin palvelun tuottajan ennakkoperintärekisteröinnin tarkistamisen lisäksi.**

2 Ulkomaisten avainhenkilöiden lähdeverotuksen määräajan pidentäminen

Verohallinto kiinnittää huomiota siihen, että ulkomaisten avainhenkilöiden lähdeverotuksen määräajan pidentäminen 48 kuukaudesta 84 kuukauteen tulee edellyttämään nykyisin ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain (”avainhenkilölaki”, 1551/1995) soveltamisen piirissä olevilta henkilöiltä itseltään aktiivisuutta, jotta he saisivat jatkoa avainhenkilöverotuksen soveltamiselle. **Siitä, missä ajassa tämä uusi lähdeverokortti tulisi hakea, olisi Verohallinnon näkemyksen mukaan syytä joko säätää laissa tai kertoa hallituksen esityksen**

perusteluissa. Muutoin lakimuutoksesta voi seurata useammin ja pitempään taakautuvasti esitettyjä jatkohakemuksia ja oikaisuvaatimuksia, mikä lisäisi myös työnantajien hallinnollista taakkaa. Asian sääntelemättömyys lisäisi lisäksi Verohallinnon ohjeistuksen ja asiakasohjauksen tarvetta.

Verohallinnon näkemyksen mukaan hallituksen esityksen perusteluihin olisi selvyiden vuoksi syytä lisätä selostus pidennetyn avainhenkilökauden osalta tilanteista, joissa palkkatulon lähdevero olisi peritty, vaikka sen edellytykset eivät ole täyttyneet ja Verohallinto tekisi viran puolesta oikaisun. Tällöin avainhenkilölain 5 §:n mukaan: "verotus toimitetaan koko työskentelyn ajalta tuloverotusta koskevien yleisten säännösten mukaan. Peritty lähdevero luetaan tällöin verovelvollisen hyväksi joko ennakkoperintälain mukaisena pidätettynä ennakkona tai rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) mukaisena lähdeverona. Tämän pykälän säännöksiä sovelletaan myös siinä tapauksessa, että verovelvollisen palkka tässä laissa tarkoitetun työskentelyn kestäessä alenee alle 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainitun määrän".

Hallituksen esitysluonnoksessa ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia verotuksen muutoksenhakuaikeihin avainhenkilökauden pidentyessä. Verohallinto ei tee muutoksia koko ehdotetulle pidennetylle avainhenkilökaudelle, jos muutoksenhakuaike on osin päättynyt. Muutokset tehdään vain niille vuosille, joille se on mahdollista muutoksenhakuaikeiden rajoissa. Avainhenkilökauden alkupään vuosien verotus saattaa jäädä tällöin oikaisematta. **Verohallinto ehdottaa kirjattavaksi hallituksen esityksen perusteluihin selvyiden vuoksi, että Verohallinto tekee oikaisut vain muutoksenhakuaikeiden puitteissa.**

3 Perintöveron maksuajan pidentäminen 10 vuoteen

Hallituksen esityksen luonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi perintö- ja lahjaverolain (378/1940) 52 § 3 momenttia siten, että perintöverolle annettaisiin 10 vuoden maksuaike ennen kuin Verohallinto voisi ryhtyä säännöksessä mainittuihin perintä- ja muihin toimiin. Voimassa olevan lain mukaan maksuaikea on annettu kaksi vuotta. Ehdotetulla tavalla toteutettava maksuajan pidennys ylittäisi verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) 20 §:ssä säädetyn julkisen saatavan vanhentumisajan, joten momentissa ehdotetaan myös vanhentumisajan pidentämistä 12 vuoteen.

Perintö- ja lahjaverolain 56 §:n 3 momentissa säädetään 10 vuoden vanhentumisajasta, joka koskee perintö- ja lahjaveroa, jonka maksamiseen on myönnetty sukupolvenvaihdoshuojennuksena yli viiden vuoden maksuaike. Säännöstä sovelletaan yksittäistapauksiin. Nyt ehdotettu maksuajan pidennys ja julkisten saatavien yleisestä vanhentumisajasta poikkeava vanhentumisaika koskisi lähtökohtaisesti kaikkia perintöverovelvollisia ja kokonaista verolajia lain voimaantulosäännösten mukaisesti.

Edellä kuvattu perintö- ja lahjaverolain 56 §:ssä säädetty pidennetty 10 vuoden vanhentumisaika menettäisi Verohallinnon käsityksen mukaan merkityksensä perintöveron osalta niissä tapauksissa, joihin sovellettaisiin uutta vanhentumisaikaa eli kun ensimmäisen veroerän eräpäivä olisi 1.1.2024 tai sen jälkeen. Tämän pykälän suhde kokonaisuudessaan nyt ehdotettuun vanhentumissäännökseen olisi vielä arvioitava hallituksen esityksessä. Pykälää olisi muutettava esimerkiksi siten, että se koskisi perintöveron osalta vain maksueriin jakamista ja pidennetyn

maksuajan korottomuutta (nykyisen pykälän 2 momentti). Lahjaveroon sovellettaisiin edelleenkin säännöksiä maksueriin jakamisesta, pidennetyin maksuajan korottomuudesta ja verosaatavan 10 vuoden vanhentumisajasta niissä tapauksissa, joissa lahjaveron maksamiselle myönnetty maksuaika ylittäisi viisi vuotta. **Verohallinto ehdottaa muutettavaksi 56 §:n 3 momenttia seuraavasti:** ”Useamman kuin viiden vuoden aikana kannettava lahjavero vanhentuu verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) 20 §:stä poiketen kymmenen vuoden kuluttua laskettuna sitä seuranneen vuoden alusta, jona vero on määrätty.” Jos momenttia muutettaisiin ehdotetusti, olisi lisäksi säädettävä sen soveltamisesta lain voimaan tullessa jo toimitettuihin perintöverotuksiin tai tilanteisiin, joissa perintöveron verovelvollisuus olisi ainakin alkanut ennen lain voimaantuloa.

Perintöveron maksu- ja vanhentumisajan pidentäminen esitetyssä muodossa ja aikataulussa on toteutettavissa teknisesti kohtuudella veronkannossa, varsinkin jos verolle kertyy viivästyskorkoa normaalisaäntöjen mukaisesti. **Verohallinto toteaa kuitenkin, että uuden vanhentumisaikasääntelyn vaikutuksia Verohallinnon perinnän ja maksuliikkeen toimintoihin on syytä selvittää vielä tarkemmin.** Näiden vaikutusten vuoksi saattaa olla tarvetta myös uusiin lähinnä muihin kuin perintö- ja lahjaverolain lakimuutoksiin tai vähintään järjestelmämuutoksiin Verohallinnossa.

4 Lakimuutosten toteuttamisesta ja vaikutuksista Verohallinnossa

Lakimuutokset ovat toteutettavissa Verohallinnossa esitysluonnoksen mukaisina edellä tässä lausunnossa kuvatuin tarkennuksin. Osasta lakimuutoksia aiheutuu muutostarpeita Verohallinnon tietojärjestelmiin (parametrimuutoksia). IT-järjestelmien muutoksesta Verohallinnolle aiheutuvat ulkoiset kustannukset ovat arviolta noin 75 000–150 000 euroa. Järjestelmien muutoksen toteutuksesta Verohallinnolle aiheutuvat henkilöstömenot ovat arviolta vähintään noin 30 000 euroa (0,5 htv) ja enintään 80 000 euroa (0,8 htv). Lakimuutokset vaikuttavat Verohallinnossa muutoksina OmaVeron ja muihin vastaaviin järjestelmiin, verotuksen tietojärjestelmään sekä ohjeisiin, lomakkeisiin, kirjeisiin ja päätöksiin. Lakimuutokset aiheuttavat Verohallinnossa lisäksi testausta sekä sisäistä koulutus- ja työmenettelyohjeistus-tarvetta virkailijoille. Muutoksista on myös tiedotettava ja ohjattava asiakkaita. Neuvonnassa on odotettavissa yhteydenottoja säännösten voimaantulon yhteydessä ja ennen sitä, kun taas verovalvontavaiheen työmäärä lisääntyy vasta säännösten voimaantulon jälkeen.

Vuodelta 2024 toimitettavaa ennakoperintää varten veroasteikkojen, vähennysten ja muiden veroperusteiden parametriarvojen tulee olla Verohallinnossa selvillä viimeistään 17.11.2023, jotta Verohallinto ehtii asianmukaisesti määritellä ja testata verotuslaskennan sekä muodostaa verokortit ja ennakoverot ajoissa.

Pääjohtaja

Markku Heikura

Ylitarkastaja

Markus Kautto